

הרב משה מרדכי הלוי שולזינגר

זכרון מאיר

רשכבה"ג מרן הגראמ"מ שך זצוק"ל:

"אנחנו קטני ערך ואין לנו מושג בשינוי השיטות"!...

בס"ד ערב שבת קדש לסדר מתן תורה י"ט שבט תשס"ב

א. הנה כבוד מרן הישיש הקדוש מוואבילניק רבנו הגדול והקדוש גאון עוזנו ותפארתנו ה"אבי עזרי" זצוק"ל היה לנו ללשכת הגזית ולאורים ותומים של דורנו, והאיר את עינינו בכל הענינים שבתורה ושבעולם [כלשון הרגיל ב"חובות הלכות": עניני תורתו ועולמו], וכל הנוטל עצה ממנו לא נכשל ולא יכשל ולא יבוש ולא יכלם לעולם ועד.

והיתה משנתו סדורה וברורה ובהירה וזכה וטהורה אצלו, מתוך עוצם יגיעת התורה הנוראה שלו, ומהסייעתא דשמיא העצומה שהי' לו מסוד ה' ליראיו, ולבכו הטהור והזך כחד מקמאי דקמן, ולא אמר דבר עד אשר צירף ושקל היטב בשכל הקדוש והביא בכור המבחן מאה פעמים ויותר, ואחרי הכל כשהיה רואה טעם לחזור בו הי' מיד מודיע שטעה וחזר בו, ושלא יכשלו ח"ו בעצה שאינה הוגנת ובהוראה שאינה נכונה ח"ו, ומה מתוקים ונחמדים דברי החזו"א הקדוש בספר זרעים (עמ' 290 טור ב'): "...וכי זו לא שכיח שגאון יחזור מהוראתו, והלא קדוש מרן וכל החכמים כל מגמתם למען הדין והאמת וכו', יעוי"ש בכל דבריו הקדושים. ואבוהון דכולהו המאמר הנשגב והנורא ב"אור ישראל" מהיראת שמים שצריך להיות לרב ודיין ומורה צדק שלא להעמיד על דבריו הראשונים, ולהודיע שחזר בו כשמשתנה אצלו הענין, כי התורה היא של הקב"ה, ולא מה שהלומד רוצה וכו', יעוי"ש בדבריו הקדושים המלהיבים לבבות הטהורים.

ומה מתוקים ונחמדים היו הימים והשנים שזכינו יום יום בסייעתא דשמיא לראות ולשמע ממרן הקדוש זצוק"ל, באיזה כובד ראש, ויראת שמים טהורה, והכנעה, וענוה, ושיקול הדעת לכאן ולכאן בלי הרף ביגיעת המוחין עד בלי די, הי' דן ושוקל בכל ענין, עד שהיה מוציא הוראה וחוות דעת נקי' זכה וטהורה משמחת לב ומאירת עינים.

ב. והנה גם בגידון דלהלן זכינו שיש לנו דעת קדשו של מרן הישיש זקן הדור ומגיני אורו של עולם זצוק"ל, הן בכתב והן בעל פה. הדברים שבכתב מפורשים במכתבו הקדוש הטהור שפרסם לכל העולם בעש"ק בשלח י"ד שבט תשמ"ט, ושוב נדפס ב"מכתבים ומאמרים" חלק חמישי עמ' קל"ט [סי' תקל"ה], וזה לשון קדשו הטהור:

"הנני באתי בזה להודיע קושט דברי אמת, ואעידה על זה שמים וארץ, שיודע אני שאצטרך לתת דין וחשבון על מעשי, ובכלל זה, שאף פעם לא חשבתי לעשות פירוד בין חסידים למתנגדים. אנחנו קטני ערך, ואין לנו מושג בשינוי השיטות, וכל

הזמן היה שלום בינינו, בלי שום פירוד, ואחד לא התערב איך מתנהג השני, ונהרא נהרא ופשטיה... עכ"ל הקדוש, יעווי"ש בהמשך דבריו.

ולכן היה מרן זצוק"ל נמרץ בהשקפתו הברורה שלא לעסוק בחיטוטי שכבי, ולא לנבור במה שהיה לפני כמאתיים שנה ויותר, כי "אנחנו קטני ערך ואין לנו מושג בשינוי השיטות".

ושמענו תמיד תמיד מפיו הקדוש שכל מגמתנו ואדיר חפצנו היא רק להרבות לימוד התורה והיראה בעולם, ולא לעשות ח"ו שום פעולה של פירוד, הן בדיבור והן בכתיבה, שיכול להיגרם ע"י פירוד הלבבות והרחקה מהתורה והישיבות הקדושות ח"ו, והי' אומר תמיד שמה נהדר המראה כשכולם מכל החוגים והשיטות מסתופפים תחת קורת גג אחד בישיבות הקדושות, ונותנים באהבה רשות זה לזה להקדיש ליוצרנו בנחת רוח.

ומה מרגשים ומתוקים ונעימים ונחמדים הדברים היקרים הטהורים המלכבים שכתב מרן זצוק"ל [שם בסוף עמ' קל"ז]: "...הנה ממש נודעזעתי לשמוע על עלילה ושמועות השוא שהוציאו עלי שאמרתי או שעשיתי ח"ו נגד החסידים וראשיהם, שהכל שוא ושקר, וזו עלילה שפילה ושקר גס, לומר שהנני נגד החסידים, וכאשר כבר אמרתי לכת"ר שבאמת אין לי ולא הי' לי מאומה נגד החסידות והחסידים.

גם ידוע ומפורסם שאלפי תלמידים חסידים למדו ולומדים בישיבתנו הקדושה, ומעולם לא התנהגתי אליהם באופן שונה מאחרים. צר לי שהמלה "כת" שהשתמשתי בה נגד... כאכה לחסידים, אך לא התכוונתי חלילה לכלל החסידים, שהנני מכירם ליראים ושלמים ומלאים תורה ומצוות ויראת שמים טהורה".

ובמכתב שאחריו ג"כ: "... כבר כתבתי בשבוע העבר... שממש נודעזעתי על עלילות ושמועות שוא, שהוציאו עלי שאמרתי או שעשיתי איזה דבר ח"ו נגד החסידים וראשיהם שליט"א, הכל שוא ושקר, והנני מוכרח לכתוב ולהודיע שזה עלילה שפילה ושקר גס לומר שהנני נגד החסידים, שבאמת אין לי ולא היה לי מאומה נגד החסידות והחסידים, שהנני מכיר אותם ליראים ושלמים ומלאים תורה ומצוות ויראת שמים טהורה.

ואדרבה, אינני יכול לתאר לעצמי איך הי' נראה הדור בלי ראשי הישיבות והכוללים וישיבותיהם, ובלי החסידות והחסידים ופעליהם הנשגבים לתורה ויהדות בחמימות האופיינית להם, ובפרט האדמו"רים שליט"א וישיבותיהם המיוחדות התופסים מקום חשוב בעולם התורה. גם ידוע ומפורסם שאלפי תלמידים חסידים למדו ולומדים בישיבתנו הקדושה, ומעולם לא התנהגתי אליהם באופן שונה מאחרים. והנני מקוה כי יסכרו פי דוברי שקר הרוצים ללבות אש מחלוקת בין חסידים וליטאים, שאינה קיימת כלל".

ג. והנה אין לנו ח"ו שום מגמות של "מחקרים", כי לא בשביל זה באה הנשמה לעולם, ולא על זה תישאל כאשר תשוב הנשמה אל בית אבי, אלא כל מגמתנו היא אך ורק עבודת השם בלימוד תורתו ויראתו הטהורה, וכל חיבור שמחברים צריך להיות רק למטרה

הקדושה הזו: להרבות חשקת שקידת התורה ואהבתו ויראתו וקיום מצוותיו יתברך בשמחה, וכל דבר אחר שמסית את הדעת מחובתנו האמיתית בעולמנו — לא יראה ולא ימצא ולא יזכר ולא יפקד, וכתב המסלת ישרים (פרק כ"א בדרכי קנית החסידות) "וכן תועיל הקריאה בסיפור מעשי החסידים, באגדות אשר באו שם, כי כל אלה מעוררים את השכל להתיעץ ולעשות כמעשיהם הנחמדים". זוהי בלבד כל התכלית של סיפורי מעשי צדיקים וחסידים, ולא שום מגמות מחקריות, אשר בבואה לפני המלך עתידה הנשמה ליתן דין וחשבון על כל מעשה ומעשה אם הי' להרבות תורה ויראה בעולם, או להיפך לדברים בטלים ח"ו וק"ו בן בנו של ק"ו כשה"מחקרים" מביאים ציטטות מאפיקורסים מרשיעי ברית רח"ל, איזה יראת שמים נקבל מזה?

הנה דרך כל רבותינו הקדושים היתה לא להיכנס בחיכוכים וחיטוטים וויכוחים, ומרן הגרי"ז אמר שבהיותו פרק זמן בוורשא נפגש עם הרבה מאד אנשים, מכל החוגים, והי' מדבר אתם רק בלימוד — [ולא בשום ענין אחר, דהיינו שיטות, וחסידות, והתנגדות וכו' וכו'] — מפני שכאשר מדברים בלימוד נהי' קירוב הלבבות, עד כאן דבריו הקדושים המאירים את העיניים ומשמחים את הלבבות.

וכשמתעמקים היטב בדברי מרן הגרי"ז הללו רואים שהי' חשוב לו מאד מאד שיהי' "קירוב הלבבות", וח"ו שלא יהי' פירוד הלבבות [ע"י דיבורים אחרים שלא בלימוד, אלא ב"שיטות"], ולמה? מפני שתכלית היותנו בעולם הוא רק עבודת השי"ת בתורה ותפלה ומצוות ומעשים טובים ותיקון המידות וכו', ו"קירוב הלבבות" שכן היראים לכל חוגיהם וסוגיהם מביא להנ"ל, משא"כ ח"ו פירוד הלבבות, גורם רק קלקולים ח"ו והעדר עבודת ה', וההיפך הגמור רח"ל מנחת רוח לאבינו שבשמים.

וכבר ביקש אחד מכבוד דודי מורי ורבי הגה"צ ר' זאב דוב צ'צ'יק זצוק"ל שיברר בבריסק אם אכן נכונה השמועה שה"בית הלוי" הקדוש הספיד את המגיד מטריסק זיע"א, ושאל הנ"ל את א' הבנים שליט"א, והוא שאל את מרן הגרי"ז, והשיב מרן הגרי"ז בהתרגשות רבה: "ה"בית הלוי" אמר עליו הספר גדול! ... הם היו אריות בתורה! ...! היו הבדלים בשיטות, אבל הם היו אריות בתורה! ...".

ושמעתי מכבוד מו"ר הגרמ"ד הלוי שליט"א שאמר שלצורך הפעולות הקדושות של אביו הקדוש מרן הגרי"ז זיע"א בבריסק לכל ענין שבקדושה וחיווק הדת ולעמוד נגד הציונים מרשיעי ברית — החילים של מרן הגרי"ז היו חסידים, חסידי סלונים וגור.

קיצור הדברים: לעבודת ה' של היום לא נוגע לאף אחד כל הענין של פעם. הלא כולם אהובים כולם ברורים כולם ברוכים בעבודת ה' תמה, איש על מחנהו ואיש על דגלו, וכאמור במכתבי הקודש הנ"ל של מרן זצוק"ל.

ד. ויש כאן עוד נקודה חשובה מאד: למה צריכים לקרוא כל מיני דברים בלתי הגונים שנכתבו אז? הלא העד העיר בנו מרן הסטייפלר זצוק"ל שאיזה ביטוי לא טוב ח"ו נקלט

ומכרסם במוח עד יציאת נשמה רח"ל. מה זה חסר לעבודת ה' שיכנסו למוח ביטויים רעים, רח"ל?

ובספר "פניני רבנו הקהלות יעקב" חלק ראשון עמ' נ"ג כתוב:

סיפר לי "כבוד הרה"ג היקר והמפואר בתורה ויר"ש מוה"ר ר' מאיר קליימן שליט"א, מרביץ תורה בהגדת שעורים, בכמה ערים, וכעת בישיבה לצעירים, בירושת"ו מרום הרים", [לשון רבנו זצוק"ל במכתבו משנת תשכ"ג], שזכה להיות תלמידו של רבנו זצוק"ל בישיבת "בית יוסף" דנובהרדוק בפניסק, וזה עשרות שנים מחעסק בקדשים "לזכות את הרבים להוציא לאור ספרי מוסר יקרים אשר המה נעדרים וכלתי מצויים בגבולינו" [לשון רבנו זצוק"ל במכתבו הנ"ל], והנה לפני כמה שנים הדפיס מחדש כמה ספרי מוסר מקדמונים ואחרונים, וכרכם בכרך אחד, ובראש הכרך הזה נדפס ספר אחד מגדולי רבותינו הקדמונים בעניני אמונה, שיש בו תשובות למילי דשטות של הכופרים רח"ל.

וכאשר הביא את הספר המכור הזה לרבנו זצוק"ל, אמר לו רבנו: בתקופה שלנו לא צריך להפיץ את הספר הנ"ל מאותו קדמון הנ"ל, מכיון שהתמימים ושלמים באמונתם אינם צריכים לקרוא שאלות באמונה ותשובות עליהן, כי מה צריכים הם להסתבך בחקירות כאלו בזמן שאמונתם פשוטה ותמימה ושלמה, ואע"פ שאולי יוכל לעזור להרחוקים מיהדות שיתקרבו עי"ז — מ"מ יהי הפסד להישרים [על דרך המבואר בהקדמת רבנו זצוק"ל לספרו הקדוש "חיי עולם" שכתב בכעין זה שאע"פ שיכון להועיל למקולקלים — מ"מ אין דוחין נפש מפני נפש, עיי"ש"ה].

ואע"פ שהספר כבר מודפס ומכור [באלף עותקים] — צריך לפתוח את הכריכה, ולהוציא את הספר הזה, ולשוב ולכרוך את השאר, ולגנוז את הספר הזה, ולא להפיצו, מהטעם הנ"ל, וממילא גם צריך למחוק מהכריכה את שם הספר הנ"ל, ולהשאיר רק את השמות של הספרים האחרים.

ואם תאמר: הפסד מרובה? — הנה הוציא רבנו זצוק"ל מכיסו סכום כסף הגון ואמר להרה"ג הנ"ל שליט"א: הנה זה יהי לכם לכיסוי ההפסד הכספי... ואמר הרה"ג הנ"ל שליט"א: לא באתי לבקש כסף מרבנו... והשיב רבנו זצוק"ל: הכסף הזה הוא מכספי צדקה שנתנו לי לחלק על דעתי לענינים של מצוה, וזו היא מצוה גדולה שלא להפיץ בזמננו את הספר הנ"ל... ודוק היטב היטב בזה!...

ועוד מעשה נורא: שמרן הקדוש הסטייפלר זיע"א היה בבית ג"א שליט"א וראה שם בארון הספרים שצילמו והדפיסו מחדש ספר אחד יקר מאד שנדפס לראשונה לפני למעלה משבעים שנה ומחברו היה אדם גדול וצדיק מראשי לוחמי מלחמת ה' בזמנו בשליחות מרנן גדולי הדור דעה ההוא מאורי הגולה זיע"א נגד הרשעים ה"משכילים" וכל שום וחניכה דאית להו, ורבים השיב מעון, והכניס רוח טהרה בלב קוראיו, והוא מביא בספרו מדברי הרשעים ה"משכילים" וסותר דבריהם, וכשראה מרן הסטייפלר זיע"א את הספר הנ"ל מודפס מחדש אמר לבעה"ב: בבקשה להוציא את הספר הזה מארון הספרים, בדורנו

לא צריכים את זה, היום זה יקלקל יותר ממה שיועיל, כי למה צריכים היום לקרוא את הדברים המרושעים של ה"משכילים" שר"י, וזה נכנס למוח ומכרסם בראש, ולכן אמר מרן הקה"י צוק"ל לגנוז את אותו ספר. והדברים מבהילים ומלמדים להועיל לכל מי שאזנו קשבת לדברי מרנן צוק"ל.

אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו שיש לנו הספר הקדוש הנורא "נפש החיים", והספר הקדוש הנורא "בית הלוי" על התורה, שכל הלומד בהם יודע כל מה שיהודי צריך לדעת לעבודת השי"ת, ואין צורך לקרוא דעות ושיטות אחרות בליווי ביטויים לא כשרים של חירופים וגידופים חלזולים ח"ו בעמודי התורה והיראה, רחמנא ליצלן מכל זה. ותליית שזכינו ללמוד כל זאת ממרנן האבי עזרי והקהלות יעקב צוק"ל.

ה. וחביב לי מאד להעתיק כאן [לרוב יקרת ערך הדברים המעוררים ומרגשים הללו] מהספר "פנינים ואגרות תורת זאב" עמ' כ"ו מש"כ שם בס"ד בן דודי הרה"ג ר' שמואל צ'צ'יק שליט"א בשם כבוד אביו דודי מורי מאיר-עיני הגה"צ ה"תורת זאב" צוק"ל:

אני זוכר, שאבא ז"ל אמר לי פעם: באם אתה רוצה לחיות חיים מאושרים, לעבור את הכל בשלום ובשלחה, בדבר אחד תהי' זהיר ביותר עד למאוד: אף פעם, ואפילו פעם אחת, לא לדבר מהנושא "חסידים" – ליטאים". הכרתי משך ימי חיי כל מיני סוגי אנשים, ונכחתי לדעת כמה גרוע הוא נושא זה. הכרתי חסיד חשוב עד למאוד, אולם דוקא בזה נלכד עד למאוד, וירד ממש לבאר שחת רח"ל, ולהיפך: הכרתי ליטאי אחד גם כן חשוב, שגם אותו לכד היצר במלכודת זו, וסופו היה רע ומר רח"ל. אם חכמה אין כאן – זקנה יש כאן. מכל מה ששייך לנושא זה, מכל מה שנודף ריח של "שיטות" – ידך אל תהי בו, התרחק ממנו כמטחוי קשת, ואז תלך לבטח דרכך, וטוב לך בזה ובבא, עכת"ד.

ובקצרה מתוך שיחות אחרות ממה שאמר: "לשמה", "בחירות", "מוסר", "חסידות", ועוד ועוד, אלו הם שמות המכמורות והמצודות של היצר, שבזה הוא בטוח, שאם האדם רק פותח פיו באלה – הרי אלו שלו, הוא כבר לא ברשותו, אלא ברשות ורשת היצר ואוי לו לאדם הנמצא ברשותו של היצר...

לו חכמו ישכילו זאת יבינו לאחריתם שזוהי ה"כשר"ע" ביטול תורה שהיצר מאכילו לאדם, ו"מאכל כשר" זה מטמטם ומטפש את לבו, עד שהוא בעצמו כבר לא מרגיש בברך בו הוא שוקע, וככה הוא שוקע ושוקע, עד שלבסוף כבר מאוחר מידי... גייט צו די לויז – — —

אלו תוכן הדברים אשר דבר אלינו מתוך רחמנות של כרחם אב על בנים, אשר מזהיר את בניו: אל תעברו את נהר פלוני, כי אם שנראה שמלמעלה הוא קפוא, ואפשר לעבור עליו, אבל הוא כבר נפטר מלמטה, וסכנה גדולה עד למאוד ללכת עליו, כי בקלי קלות אפשר לטבוע בו... אל תלך בגשר פלוני, כי נתגלה בו סדקים שונים, והסכנה בטוחה להולך עליו... אל תלך בהר זה... ולא בבקעה זו... — אלא רק במישור זה, אשר שם

הדרך בטוחה, סכנה שם לא צפויה, והדרך היא דרך צלחה. והמישור הזה הוא לא לבטל רגע מלימוד, לא לדבר, לא לשוחח, ללמוד, וללמוד, לחזור ולשנן כלשונו ז"ל: לא לבזבז את הזמן! שימו לב על שמירת הזמן! בטלה היא הדבר היותר גרוע! רק ללמוד, וללמוד, וללמוד...

ו. ומן הראוי להדפיס כאן מכתב נעים ונחמד כהאי ענינא:

בס"ד יום ב' לס' "למען תהי' תורת ה' בפין" בעשתי עשר חודש באחד לחודש [א' שבט] [שבו "הואיל משה באר את התורה הזאת לאמור"] תשנ"ה.

הוד כבוד הדר"ג ... שליט"א

נעימות בימינכם נצח מעתה ועד עולם! אחרי הקידה חמש מאות, הגה הקובץ ... הוא חשוב ונכבד מאד מאד בעולם התורה, וכמו שכתוב על דף השער שהוא לעניני תורה והלכה, ועד כאן הכל שפיר היטב.

אמנם בסופו יש מדור הנקרא "כתבי קודש", והלואי שהי' תוכנו כמו כותרתו: להציע לרבים "כתבי קודש" מרבתינו הקדושים אשר בארץ המה בעדן גן אלקים, ואשר חיים עמנו היום עד ביאגו"צ, הן בהלכה והן באגדה, לעורר לב המעיינים לתורה ויראה ועבודת-ה' וכל מילי דמיטב.

אבל דא עקא שאין הדברים כן, אלא בעיקר עוסק ב"חקירות" היסטוריות, וגרוע מאד שעושה חטוטי שכבי רח"ל. וכותב דברים לא טובים על אנשים שבעולם האמת, ומוציא שם רע על המתים, אם זה שקרים, ויש על זה חרם הקדמונים שלא להוציא שם רע על המתים, כדאיתא בשו"ע או"ח סי' תר"ו ס"ג, ואפילו אם היו המקורות נאמנים כתרי עדים כשרים — ג"כ הי' זה לשון הרע חמור מאד, בלי שום היתר של תועלת, כי מה תועלת יש לעבודת השי"ת בכל הסיפורים הללו המגנים אנשים מלפני מאה וחמשים שנה ויותר או פחות, ואין בזה לא תורה ולא יראה ולא חסידות, ואם היו שואלים את רבתינו הקדושים ד... זיע"א אם ניחא להו בכל הפרסומים הללו — מה היו משיבים?...

ומה זה ענין של "כתבי קודש" וחזוק היידישקייט לעורר ישנות של מחלוקות שהיו פעם, אשר אנחנו הקטנים אין לנו בכלל שום מושג בדברים הללו, ומה לנו הקטנים לדחוף את חוטמנו בנושאים שאין לנו שום ידיעה והבנה בהם, ובלי שום תועלת, כי הראשונים כמלאכים ואנחנו ככפיתי דחמרא אנן, ומה מוסיף כל החיטוטי שכבי הזה [מלבד האיסורים דאורייתא ודרבנן שיש בזה] להתעלות בעבודת ה' א-ל חי חלקנו צורנו?

והלא זה משנים רבות ששקטו כל המחלוקות, וכל ישראל החרדים לדבר ה', הן המתחילים ב"ברוך שאמר" והן המתחילים ב"הודו", מתלכדים יחד כאיש אחד בלב אחד ב"הי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו", וזו היא כל עבודת הקודש של הראשי ישיבות והאדמוריים לרומם את תלמידיהם וחסידיהם בלימוד תורתנו הקדושה ועבודת ה' טהורה, ומקבלין דין מן דין מהנקודות הטובות שיש בכל דרך ושיטה שבעבודת ה', ומכבדים זה את זה, ונותנים באהבה רשות זה לזה, להקדיש ליוצרים בנחת רוח, ואיש על מחנהו

ואיש על רגלו בעבודת השי"ת המיוחדת לכל שבט ושבט כדאיתא במג"א, וכולם מאוחדים בהחלט בהכרה הברורה היסודית שתכלית האדם בעולמו היא רק תורה ומצוות ומעשים טובים, אפס זולתה, וזו היא כל עבודת ההדרכה והחינוך, ואמר מרן הגרי"ז זיע"א שכשהי' בוורשא ונפגש עם הרבה אנשים מחוגים שונים הי' מדבר עם כולם רק בלימוד, מפני שכשמדברים בלימוד — נהי' קירוב הלבבות, עד כאן דבריו הקדושים, ומכלל הן אתה שומע לאו, שכשמדברים לא בלימוד, אלא בענינים אחרים [דוגמת המדור הנ"ל דמיתקרי "כתבי קודש"] — נהי' ח"ו ריחוק הלבבות, ושכרון הלבבות, ואוטם הלבבות, רח"ל, ובשביל מה זה טוב?

והנה כל המעיין בקובץ הלא נהנה טובא מקירוב הלבבות הנפלא של כל גווני עולם התורה והחסידות במאמרי התורה וההלכה המלכדים את כולם תחת דגל רבינא ורב אשי, עד שמגיעים להמדור הנ"ל — ומאבדים את כל המתיקות והטעם הטוב שקיבלו מהקריאה עד כה, ומקבלים טעם מר מאד, ובא זה וקלקל את הכל, וחבל מאד מאד.

יעריץ נא בקובץ האחרון של כסלו טבת, שהגיע זה עתה, כמה מכאיב את הלב לקרוא את הנדפס שם, וכדי בזיון וקצף.

ברור כשמש כי ... שליט"א יסכים לכל הדברים הניתנין למעלה, ולא ימחול על בזיונם של רבותינו הקדושים זיע"א, והא רעוא שיתוקן הדבר על אתר לכבוד השי"ת והתורה ולכבוד רבותינו הקדושים זיע"א [דלא ניחא להו שישתמשו בשמותיהם הקדושים לעשיית עבירות רח"ל, וצריך הכותב לבקש מחילה מהם שמבזה אותם בכזו צורה, רח"ל].

ואם רוצים בסיפורי צדיקים — האם חסרים סיפורים טובים ומלמדים להועיל מקדושת עוצם שקידת תורתם, בחשיכה כבנהורא, ואש הלהבה בעבודת ה' שלהם, והפלגתם העצומה באהבת ה', ואהבת עמו ישראל, וכיבוד הבריות באהבה ובשמחה ובנועם ובמתיקות, ומעשי צדקה וחסד כבירים, ועוצם גודלם בכבישת היצר והתאוות, וטהרת הלב והמוח והמעשים, ודקדוקם במסירות נפש שיהי' הכל עפ"י תורה והלכה, אשר כל זה מעורר רשפי אש קדש בלב הקורא לאמר מתי יגיעו מעשי למעשי הצדיקים הקדושים הללו, מבלי לערב דברי גנאי וקטטות ומחלוקות ועלבונות וחירופים וגידופים, שאין בהם כמובן שום תועלת להקורא, אלא רק נזקים גדולים לכל הרוחניות והיידישקייט, רח"ל.

והלא כל המטרה והתכלית הוא רק להיטיב ולהתרומם בעבודת השי"ת, ועל הכל עתידים ליתן דין וחשבון, וצריך להיות ממוכי הרבים, ולא ח"ו ממחטיאי הרבים רח"ל, אשר על כן צריך שיהיה הכל נקי וטהור, תפוחי זהב במשכיות כסף דבר דבור על אופניו, ומה נהדר יהי' המראה כשהי' מדור קודש כזה!...

כה יעזרנו השי"ת על דבר כבוד שמו, והבא ליטהר מסייעין אותו.

הנני מוקירם ומכבדם מאד מאד כגאון רוס ערכם הנשגב

איש צעיר ודל, קטינא דארעא, אחוז בחבלי בוז, עבדא דנהום כריסי' לא שוי

מצפה לישועה משה מרדכי הלוי שולזינגר